

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Aplinkos ir paveldo saugojimo sąjūdžiui
info@apss.lt
volodzka.benas@gmail.com
elertas@gmail.com
garsaspanevezys@gmail.com

2020-01-08 Nr. S2-106
I 2019-11-08 gautą rezoliuciją

KULTŪROS MINISTERIJOS ATSAKYMAS Į 2019 M. SPALIO 17 D. PIKETO DALYVIŲ REZOLIUCIJĄ

Kultūros ministerija (toliau – Ministerija), pagal kompetenciją išnagrinėjo 2019 m. spalio 17 d. piketo dalyvių pateiktą rezoliuciją (toliau – Rezoliucija) ir teikia atsakymus į Rezoliucijoje keliamus klausimus.

1. Dėl integralaus kultūros paveldo apsaugos modelio ir visuomenės dalyvavimo jo rengime.

Siekiant išanalizuoti esamą situaciją Lietuvos kultūros paveldo apsaugos srityje, Kultūros ministerijos užsakymu 2019 m. UAB „Smart Continent“ atliko Kultūros paveldo apsaugą ir paslaugų teikimą reglamentuojančių LR įstatymų ir jų poįstatyminių teisės aktų bei tarptautinių dokumentų, susijusių su kultūros paveldo apsauga analizę, kultūros paveldo administravimo procese dalyvaujančių institucijų funkcijų analizę (toliau – tyrimas). Šio tyrimo ir kitų anksčiau atliktų tyrimų pagrindu bus rengiama Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija bei Integralus kultūros paveldo apsaugos modelis. Pastebime, kad Tyrimo atlikimo metu buvo viešinami tarpiniai tyrimo rezultatai, visuomenės atstovai buvo kviečiami ir dalyvavo strateginėse sesijose bei teikė savo pasiūlymus ir pastebėjimus tyrimą atliekančiai įmonei, į kuriuos pagal galimybes buvo atsižvelgta rengiant galutines išvadas.

2. Dėl UNESCO pasaulio paveldo objekto Vilniaus istorinio centro apsaugos

Ministerija kartu su Vilniaus miesto savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybė) jau yra teikusi atsakymus¹ (pridedama) dėl Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros (toliau – Agentūra) neveiklumo. Savivaldybė savo atsakyme pastebėjo, kad teiginiai dėl neveiklumo yra

¹ Kultūros ministerijos 2019-04-01 raštas Nr. S2-861 „Dėl pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro problemų, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2019-03-15 raštas Nr. A51- 23864/19(3.3.4.3E-EM4) „Dėl viešosios įstaigos Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros veiklos“

nepagrįsti, o Agentūros įstatuose numatytos funkcijos yra perteklinės bei neatitinkančios Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymo (toliau – NKPAĮ).

Kultūros ministerijos žiniomis, pataisytas pagal suinteresuotos visuomenės pateiktas pastabas, Vilniaus senamiesčio tvarkymo plano projektas (3 variantas) šiuo metu yra baigiamas rengti ir 2020 metų I ketvirtyje bus dar kartą paviešintas.

3. Dėl Kultūros ministro vertinimo dėl statybų Misionierių ansamblyje.

Statybų teisėtumo Vilniaus misionierių vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 761) teritorijoje klausimas buvo sprendžiamas Lietuvos Respublikos teismuose. Kultūros ministrui jokiais teisės aktais nėra suteikta teisė vertinti ar kitaip kvestionuoti įsiteisėjusių teismų sprendimų, o vertinti statybas šio ansamblio teritorijoje atsietai nuo minėtų teismų sprendimų būtų nekorektiška.

4. Dėl prašymo apsaugoti nuo sudarkymo Vilniaus Lukiškių dominikonų vienuolyno ansamblį su Šv. apaštalu Jokūbo ir Pilypo bažnyčia.

Informuojame, kad Vilniaus Šv. apaštalu Jokūbo ir Pilypo bažnyčios, dominikonų vienuolyno ansamblio ir Šv. Jokūbo ligoninės statinių kompleksas (unikalus kodas kultūros vertybių registre – 1073) yra valstybės saugomas, nacionalinio lygmens kultūros paveldo objektas. Atsižvelgiant į tai, paveldo objekto teritorijoje planuojami vykdyti projektai turi būti derinami su Kultūros paveldo departamentu (toliau – Departamentas). Ministerija nevertina architektūriniuose konkursuose pateiktų projektų, tačiau pastebime, kad architektūriniuose konkursuose laimėję projektai, neatsižvelgiantys į paveldosaugos reikalavimus, rizikuoja savo projekto įgyvendinimo sėkme bei kelia nepamatuotus lūkesčius nekilnojamojo turto vystytojams.

5. Dėl istorinių želdynų apsaugos ir E. F. André parkų kelio.

Aplinkos ministerija rengia naują želdynų įstatymo redakciją, kurioje siekiama nustatyti aiškesnį želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo teisinį reguliavimą, išplėsti visuomenės galimybes dalyvauti priimant sprendimus dėl želdynų kūrimo bei būti informuotai apie numatomus želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus, įtvirtinti profesinės kvalifikacijos reikalavimus želdynų projektavimo bei želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus atliekantiems asmenims bei suderinti įstatymo nuostatas su miškų ir žemės naudojimą, teritorijų planavimą ir statybos santykius reguliuojančiais įstatymais. Po Želdynų įstatymo pakeitimo įsigaliojimo Ministerija planuoja pavesti Departamentui parengti Istorinių želdynų paveldo tvarkybos reglamento projektą, kuriuo bus detalizuotas istorinių želdynų tvarkybos reglamentavimas.

Informuojame, kad Ministerijai pagal ministrams priskirtas veiklos sritis nedalyvauja konkrečiuose kultūros paveldo aktualizavimo ar turizmo skatinimo projektuose, tačiau 2019 m. liepos 10 d. Ministerija kartu su Ekonomikos ir Inovacijų ministerija patvirtino Kultūros kelių

vystymo koncepciją (toliau - Koncepcija), kurios pagrindu bus siekiama sukurti kultūros kelių sertifikavimo tvarką Lietuvoje. Kultūros ministerija šiais metais iš Europos ekonominės erdvės dvišalio bendradarbiavimo fondo įgyvendina projektą „Kultūros keliai regionų vystymui“. Projekto dėka vyko konferencijos ir seminarai kultūros kelių vystymo, komunikacijos ir interpretacijos temomis, specialios praktinės dirbtuvės, kurių metu buvo siekiama išgryninti sertifikavimo tvarkos kriterijus, parengtas praktinis vadovas kultūros kelių operatoriams lietuvių ir anglų kalbomis. Koncepcijoje numatyta, kad kultūros kelių sertifikavimą vykdys Departamentas.

6. Dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdinių nuostatų.

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdiniai nuostatai pakoreguoti ir papildyti siekiant daugiau skaidrumo, aiškumo ir tikslumo. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryboms vertinant kultūros paveldo objektus vertinimo tarybų sudarytojai – savivaldybės ir Kultūros paveldo departamentas – įpareigoti iš anksto teikti informaciją apie svarstomus klausimus nekilnojamojo turto valdytojams, viešinti savo sprendimų projektus tarybą sudariusios institucijos interneto svetainėje, skelbti spaudoje apie būsimus posėdžius ir svarstomus klausimus. Tarybų nariams taip pat nustatomas nepriekaištingos reputacijos reikalavimas. Informuojame, kad šiuo metu rengiami nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdinių nuostatų pataisymai, kuriuose numatoma konkretizuoti, kokiais atvejais vertinimo tarybos posėdyje galės dalyvauti kiti asmenys.

7. Dėl vertinimo dėl ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto panaikinimo.

ICOMOS yra tarptautinė nevyriausybinė organizacija, kurios valdymo, tarptautinės tarybos ar nacionalinio komiteto sprendimų, vidinių teisinių ginčų Ministerija nėra įgaliota komentuoti. Tuo tarpu Ministerija dalyvauja ICCROM veikloje, kuriai šiuo metu priklauso 137 valstybės ir ji yra viena iš trijų UNESCO Pasaulio paveldo komiteto patariamųjų organizacijų bei pagrindinė organizacija, sukaupusi pasaulinę patirtį kultūros paveldo apsaugos ir restauravimo bei pasaulio paveldo objektų valdymo srityje.

8. Dėl Faro konvencijos ratifikavimo. 2018-09-05 Ministerija, siekdama deramai pasirengti Faro konvencijos ratifikavimui ir įvertinti galimą konvencijos nuostatų poveikį, kreipėsi į susijusias institucijas dėl Faro konvencijos pasirašymo ir ratifikavimo įvertinimo². Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamentas (toliau – SKD) atlikęs vertinimą³ pagal savo kompetenciją pastebėjo, kad Faro konvencija gali būti panaudota kaip priedanga kuriant naujus organizacinius darinius, siekiančius falsifikuoti Lietuvos istoriją. Taip pat SKD pastebėjo, kad konvenciją ratifikavusios tik 7 Europos sąjungos šalys bei atkreipė dėmesį, kad konvencijos nėra ratifikavusi Rusija ir Baltarusija. SKD pabrėžė, kad prisiėmus su Faro konvencijos ratifikavimu

² Kultūros ministerijos 2018-09-05 raštas Nr. S2-2444 „Dėl Faro konvencijos“

³ Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2018-10-04 raštas Nr. VRS-64

atsirandančius įsipareigojimus Lietuva gali tapti pseudovisuoменinių, užsienio valstybių interesus atstovaujančių organizacijų įkaitais, todėl, prieš ratifikuojant Faro konvenciją, turėtų būti įvertintos visos galimos rizikos. Kaip parodė 2019 m. UAB „Smart Continent“ atliktas tyrimas, dauguma Faro konvencijos nuostatų gali būti perkeltos į Lietuvos nacionalinę teisę ir neratifikavus šios konvencijos.

9. Dėl prašymo įpareigoti Departamento direktorių V. Bezaraų kas ketvirtį rengti susitikimus su kultūros paveldo išsaugojimu suinteresuotomis nevyriausybinėmis organizacijomis bei prašymo atkurti visuomenines patariamąsias kultūros paveldo komisijas.

Departamento direktorius turi teisę individualiai pasirinkti Departamento veiklos organizavimo formas, tačiau, rengiant naują Departamento nuostatų redakciją, bus daugiau dėmesio kreipiama į bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis organizacijomis.

10. Dėl piliečių iniciatyvinės grupės „Išsaugokime Garsą“ pateiktų klausimų.

Informuojame, kad Kultūros ministerija 2019-12-18 pateikė atsakymą⁴ (pridedama) Pilietinės iniciatyvinės grupės „Išsaugok „Garsą“ atstovams į anksčiau pateiktą paklausimą.⁵

PRIDEDAMA:

1. Kultūros ministerijos 2019-04-01 rašto Nr. S2-861 kopija. 2 lapai.
2. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2019-03-15 rašto Nr. A51-23864/19(3.3.4.3E-EM4) kopija. 3 lapai.
3. Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2018-10-04 rašto Nr. VRS-64 kopija. 2 lapai.
4. Ministerijos 2019-12-18 rašto Nr. S2-3403 kopija. 3 lapai.

Kultūros ministras

Mindaugas Kvietkauskas

Lukas Straševičius tel. 860846015, el. p. lukas.strasevicius@lrkm.lt
Gintaras Džiovenas tel. 860846011, el. p. gintaras.dziovenas@lrkm.lt

⁴ Kultūros ministerijos 2019-12-18 raštas Nr. S2-3403 „Atsakymas į prašymą išsaugoti kino teatrą „Garsas“

⁵ Pilietinės iniciatyvinės grupės „Išsaugok „Garsą“ 2019-11-22 paklausimas kultūros ministrui.

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Asociacijai „Aplinkos ir paveldo saugojimo
sąjūdis“

2019-04-01 Nr. S2-861

į 2019-02-28 Nr. S-673

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Kultūros paveldo departamentui
Vilniaus miesto savivaldybės administracijai

DĖL PASAULIO PAVELDO OBJEKTO – VILNIAUS ISTORINIO CENTRO PROBLEMŲ

Kultūros ministerija (toliau – ministerija), vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2019-02-28 rezoliucija S-673, išnagrinėjo asociacijos „Aplinkos ir paveldo saugojimo sąjūdis“ (toliau – asociacija) pateiktą kreipimąsi „Dėl Pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro problemų“.

Dėkojame už išreikštą rūpestį Vilniaus istorinio centro apsauga bei iniciatyvas išsaugoti šio pasaulio paveldo objekto autentiškumą. Informuojame, kad dėl Vilniaus misionierių vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 761) statybų teisėtumo (administracinė byla Nr. el-7-624/2019) Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas priimtas 2019-02-14.

Asociacijos keliamais klausimais dėl VšĮ „Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros“ veiklos Vilniaus miesto savivaldybė (toliau – savivaldybė), kaip šios viešosios įstaigos steigėja ir savininkė, savo poziciją išdėstė 2019-03-15 savivaldybės administracijos rašte Nr. A51-23864/19(3.3.4.3E-EM4) (pridedama). Atsižvelgiant į jame pateiktą savivaldybės požiūrį dėl atsakomybės už Vilniaus istorinio centro išsaugojimą, ministerija atkreipia dėmesį, kad remiantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, savivaldybėse Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatytas (priskirtas) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos funkcijas atlieka savivaldybės institucijos teisės aktų nustatyta tvarka. Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau - teritorijų planavimo įstatymas) 7 straipsnio 5 dalį, būtent savivaldybės institucijos įgyvendina valstybės politiką teritorijų planavimo srityje rengiant savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, (išskyrus šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytus teritorijų planavimo dokumentus), kurių vienas iš

pagrindinių uždavinių yra numatyti gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo priemonės. Be to, remiantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punktu, savarankiškos (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos yra ir teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas, o remiantis to paties straipsnio 26 punktu - kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsauga. Pagal teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 5 dalies 2 punktą, savivaldybės institucijos taip pat atlieka savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Atsižvelgiant į šias bei kitas savivaldybėms įstatymais priskiriamas funkcijas, Ministerija tikisi, kad savivaldybė tinkamai vertina „turimą turtą“ – Vilniaus istorinį centrą ir mano, kad šio UNESCO pasaulio paveldo vietovės vietos valdytoju pavesotos funkcijos nėra per didelė atsakomybė savivaldybei lyginant su tuo, kokią pridėtinę vertę tai kuria miestui.

PRIDEDAMA. Vilniaus miesto savivaldybės raštas, 4 lapai.

Ministerijos kancleris

Laimonas Ubavičius

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Asociacijai Aplinkos ir paveldo apsaugos
sąjūdžiui
info@apss.lt

2019-03-15 Nr. A51- 23864/19(3.3.4.3E-EM4)

Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros
komitetui
kultkt@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
LRVkanceliarija@lrv.lt

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
dmm@lrkm.lt

DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS VILNIAUS SENAMIESČIO ATNAUJINIMO AGENTŪROS VEIKLOS

Išnagrinėjome Jūsų 2019 m. sausio 30 d. kreipimąsi „Dėl pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro problemų“. Dėkojame Jums už rūpestį Vilniaus miesto kultūros paveldo apsauga ir pateikiame Vilniaus miesto savivaldybės administracijos poziciją dėl viešosios įstaigos Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros (toliau – Agentūra) veiklos.

Pažymime, kad Agentūros įstatai patvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2008 m. sausio 23 d. sprendimu Nr. 1-361 „Dėl VšĮ Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros įstatų tvirtinimo“. Tuo metu buvo viliamasi, kad Agentūros dalininke taps Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, atsakinga už UNESCO pasaulio paveldą Lietuvoje, ir Agentūros veiklai finansuoti bei funkcijoms vykdyti bus skiriamos ne tik Vilniaus miesto savivaldybės, bet ir tikslinės valstybės lėšos. Atsižvelgiant į tai, Agentūros įstatuose buvo numatyti tokie tikslai, kaip „išsaugoti, stebėti, tvarkyti, konservuoti, restauruoti, atnaujinti pasaulio paveldo objektą – Vilniaus senamiestį“, „vykdyti ilgalaikių investicijų į senamiesčio ir miesto nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą programas“, „vykdyti kultūros paveldo tyrimus, tvarkybos darbų priežiūrą“, o tai šiuo metu neatitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Lietuvos Respublikos

Biudžetinė įstaiga
Kodas 188710061
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre

Konstitucijos pr. 3
LT-09601 Vilnius
Tel. (8 5) 211 2185
Faks. (8 5) 211 2244

El. p. savivaldybe@vilnius.lt
www.vilnius.lt

statybos, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų ir kitų kultūros paveldo apsaugą, statybą bei savivaldybių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų bei nėra priimtina ir racionalu Savivaldybei, kadangi ji viena įgyvendina Vilniaus senamiesčio atgaivinimo strategiją.

Atkreipiame dėmesį, kad Agentūros įstatuose nurodytos ir kitos funkcijos – bendruomenės paveldosauginis švietimas, konsultavimas ir skatinimas, tarptautinis bendradarbiavimas, informacijos sklaida ir kt., kurias Agentūra sėkmingai vykdo. Taip pat norime akcentuoti, kad teiginiai apie tai, kad Agentūra nevykdo kultūros paveldo apsaugos ir tvarkybos yra neteisingi ir klaidinantys. Šią funkciją Agentūra vykdo per Senamiesčio atgaivinimo programą pagal Savivaldybės biudžeto galimybes. Tai akivaizdu ir aišku susipažinus su Agentūros veiklos ataskaitomis.

Nesutinkame su kreipimesi neigiamai pateikta Agentūros veikla – informacijos sklaida, edukacija, visuomenės konsultavimas ir tarptautinis bendradarbiavimas yra UNESCO pasaulio paveldo apsaugos įgyvendinimo gairėse bei Vilniaus miesto strateginiame plane įvardinti uždaviniai, kuriuos 2006–2010 metais stiprinti savo sprendimais skatino UNESCO Pasaulio paveldo komitetas. Todėl šią sėkmingą Agentūros veiklą vertinant atmetinai ir neigiamai yra ignoruojami UNESCO Pasaulio paveldo komiteto sprendimai ir rekomendacijos.

Kultūros paveldo stebėseną Agentūra vykdo vadovaudamasi šią veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Apie rezultatus kasmet informuojamas Kultūros paveldo departamentas. Agentūra stebėseną atlieka savo ribotomis galimybėmis ir ištekliais, nuosekliai ją tobulina kokybiškai ir kiekybiškai.

Kultūros ministerijai nepareiškus siekio tapti Agentūros dalininke ir atsižvelgiant į Agentūros, kaip viešosios įstaigos, teisinės galias ir galimą atsakomybę kultūros paveldo apsaugos srityje, Savivaldybės tarybai bus teikiamas sprendimas dėl Agentūros įstatų tikslinimo. Siūlysimė Agentūros įstatuose numatyti tvarkybos darbų planavimo ir projektavimo bei tyrimų inicijavimą, detalizuoti ir akcentuoti kultūros paveldo stebėsenos atlikimo tvarką, apimtį bei pokyčių analizę, nurodyti konkrečias Savivaldybės vykdomas programas (paramą kultūros paveldo statinių ir objektų išorės tvarkybos darbams, vietos gyventojų ir jaunuomenės paveldosauginį ugdymą, tradicinių amatų, turizmo informacijos infrastruktūros vystymą), pagal pastarųjų metų poreikius tikslinti konkrečias Agentūros teikiamas paslaugas gyventojams, istorinių pastatų savininkams ir pan. Taip pat pritariame minčiai įsteigti Agentūros tarybą, kaip tai yra numatyta Agentūros įstatų 10 skyriuje, papildomai į ją įtraukiant sostinės gidų ir bendruomenių atstovus. Agentūra tarybai teiktų svarstyti konkrečius savo planuojamus kitų metų darbus, aktualius vietos bendruomenių, viešųjų ar visuomeninių organizacijų pasiūlymus, praėjusių metų veiklos ataskaitas.

Pažymime, kad UNESCO pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro vietovės valdytojo (*site manager*) – funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybė nėra formaliai apibrėžtos ir įteisintos nei UNESCO Pasaulio paveldo centro rekomendacijose, nei nacionalinės teisės aktuose. Kadangi už UNESCO pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro išsaugojimą yra atsakinga Lietuvos valstybė, svarstome galimybę informuoti Kultūros ministeriją apie tai, kad Agentūra dėl valstybinio lygmens politinio ir finansinio palaikymo stokos toliau nevykdys UNESCO pasaulio paveldo objekto – Vilniaus istorinio centro vietovės valdytojo (*site manager*) – funkcijų.

Administracijos direktorius

Povilas Poderskis

Darius Daunoras, tel. (8 5) 211 2637, el. p. darius.daunoras@vilnius.lt

Šis atsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos ir

LIETUVOS KARIUOMENĖS KANCELIARIJOS
LIETUVOS KARIUOMENĖS STRATEGINĖS KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTAS

Budžetinė įstaiga, Šv. Ignaco g. 8, LT-01144 Vilnius.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188732677, PVM mokesčio kodas LT887326716.

Kanceliarijos duomenys: biudžetinės įstaigos filialas, kodas 302248086.

Departamento duomenys: Šv. Ignaco g. 8, LT-01144 Vilnius, tel. (8 5) 278 5030, faks. (8 5) 278 5032.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2018-10-09 Nr. VRS-64
[2018-10-01 raštą Nr.S2-2752

DĖL FARO KONVENCIJOS

Lietuvos Kariuomenės Strateginės komunikacijos departamentas išnagrinėjo jūsų 2018.10.01 d. raštą Nr.S2-2752, atsiųstą informaciją susijusią su Europos Tarybos Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų konvencija (toliau – Faro konvencija) ir pagal savo kompetenciją bei atsizvelgdama į rizikas, susijusias su informaciniu saugumu, atliko jos vertimą.

Pirmiausiai dėmesį atkreipia konvencijos atsiradimo ir įsigaliojimo datos bei ją ratifikavusių šalių sąrašas. Konvencijos pasirašymo procesas prasidėjo 2005 metais, tai yra iki Rusijos karinės invazijos į Gruziją (2008m.), ir ji įsigaliojo nuo 2011 birželio 1 dienos, dar iki karo su Ukraina ir Krymo aneksijos (2014 m.).

Nuo 2005 metų iki šiol konvenciją pasirašė 17 valstybių: Armėnija, Austrija, Bosnija ir Hercegovina, Kroatija, Gruzija, Vengrija, Latvija, Liuksemburgas, Moldova, Makedonija, Juodkalnija, Norvegija, Portugalija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Ukraina.

Sąrašė tik 7 šalys yra ES narės (tai yra ketvirtadalis visų ES narių), tarp kurių nėra pagrindinių, politiką formuojančių valstybių, bet yra Rusijos politikai simpatizuojančios Vengrija ir Austrija, kuri yra paskutinė šalis 2015 metų gegužės mėnesį pasirašiusi šią sutartį.

Dauguma pasirašiusių valstybių nėra ES narės ir yra patekusios į aktyvios Rusijos užsienio politikos veiklos erdvę:

- Balkanų šalys: Bosnija Hercegovina, Kroatija, Makedonija, Juodkalnija, Serbija;
- Armėnija, kuri yra Rusijos sukurtoje Muitų sąjungoje;
- Ukraina, Gruzija ir Moldova šiuo metu turi karinių konfliktų su Rusija zonas.

Faro konvencija pati savaime yra daugiau deklaratyvus dokumentas, todėl tiesioginės įtakos kiekvienos valstybės vidaus politikai paveldo srityje nedaro, bet jo nuostatos Rusijos specialiųjų tarnybų gali būti naudojamos įvairių naujų organizacinių darinių kūrimui, kaip tarptautinė priedanga jų vykdomai Lietuvos istorijos falsifikavimo veiklai.

Faro konvencijos straipsniai, kurie gali būti traktuojami nevienareikšmiškai:

- 2 straipsnyje nurodoma, kad „ kultūros paveldas – grupė iš praeities paveldėtų išteklių, kuriuos, nesvarbu, kas yra jų savininkas, žmonės suvokia kaip jų nuolat besivystančių vertybių, įsitikinimų, žinių ir tradicijų atspindį ir išraišką. Jis apima visus aplinkos aspektus, kylančius iš žmogaus ir vietovių santykio laikui bėgant.“ „ Paveldo bendruomenė – žmonės, vertinantys specifinius kultūros paveldo, kurį jie nori viešosios veiklos kontekste išlaikyti ir perduoti ateities kartoms, aspektus.“
- 3 straipsnyje Bendras Europos paveldu įvardinami iš „praeities konfliktų atsiradę idealai, principai ir vertybės“.
- 5 straipsnyje numatyta, kad šalys įsipareigoja „pripažinti kultūros paveldo, esančio šalių jurisdikcijai priklausančiose teritorijose, vertę, nepriklausomai nuo jo kilmės“
- 12 straipsnyje šalys įsipareigoja: „atsižvelgti į kiekvienos paveldo bendruomenės jos nustatytam kultūros paveldui suteikiamą vertę;“

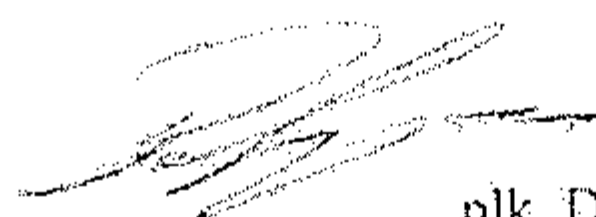
Yra pavojus, kad šiuo metu Lietuvoje aktyviai tvarkomus sovietinių karių memorialus bei mūsų valstybei priešiškas interpretacijas apie pokario rezistenciją ar Sausio 13 d. įvykius, bus bandoma įteisinti kaip „žmonių įsitikinimų atspindį ir išraišką“, kurią Lietuva įsipareigos saugoti kaip „specifinės paveldo bendruomenės poreikį“.

Kadangi nei Rusija, nei Baltarusija nėra ratifikavusios Faro konvencijos, tai mes, prisiimdami naujus įsipareigojimus, taptume pseudovisumeninių, rusų pasaulio paveldo saugotojų organizacijų įkaitais.

Dėl išvardintų aplinkybių, mūsų nuomone, šiandien Lietuvai yra ypatingai netinkamas laikas ratifikuoti Faro konvenciją.

Jei manoma, kad šioje konvencijoje yra atskirų nuostatų aktualių Lietuvos valstybei, tai siūlytume inicijuoti jų perkėlimą į nacionalinę teisę.

Lietuvos kariuomenės kanceliarijos
Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos
departamento direktorius

plk. Darius Petryla

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Pilietinės iniciatyvinės grupės "Išsaugok „Garsą“ kontaktiniam asmeniui	2019-12-18 Nr. S2-3403
Gerb. Donatui Malinauskui,	Į 2019-11-19 Nr. S-2019-7055
Kopija	2019-11-22 Nr. SN-S-35
LR Seimo narei Gerb. Guodai Burokienei,	2019-11-22 Nr. b/n („Paklausimas LR kultūros ministrui dėl KC Garsas sunaikinimo“)
LR Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyriui	2019-10-22 Nr. b/n („Prašymas dėl besitęsiančio viešojo intereso pažeidinėjimo“)
LR Seimo Kultūros komitetui,	
LR Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui,	
LR Seimo Audito komitetui,	
LR Vyriausybės kanceliarijai,	
Panevėžio miesto savivaldybės administracijai	
Centrinei projektų valdymo agentūrai	

ATSAKYMAS Į PRAŠYMĄ IŠSAUGOTI KINO TEATRĄ „GARSAS“

Kultūros ministerija gavo ir išnagrinėjo Pilietinės iniciatyvinės grupės "Išsaugok „Garsą“ (toliau – Iniciatyvinė grupė) 2019 m. spalio 22 d. raštu pateiktą Prašymą dėl besitęsiančio viešojo intereso pažeidinėjimo (toliau – Prašymas). Taip pat išnagrinėjo Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyriaus 2019 m. lapkričio 22 d. raštu Nr. S-2019-7055 ir Seimo narės gerb. Guodos Burokienės 2019 m. lapkričio 22 d. raštu Nr. SN-S-35 persiūtą Iniciatyvinės grupės 2019 m. lapkričio 6 d. raštą (toliau – Raštas). Rašte prašoma pakartotinai išnagrinėti visus Iniciatyvinės grupės raštus ir atsakyti į Rašte ir ankstesniuose raštuose iškeltus klausimus bei pareikalauti, kad juos išnagrinėtų ir atsakytų Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – KPD) ir VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA). Be to, prašoma perduoti Iniciatyvinės grupės prašymą dėl nacionalinio (regioninio) reikšmingumo pripažinimo kino centro „Garsas“ svarstyti vienai iš KPD Nekiľnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybai arba nurodyti, į kurią iš jų turėtų kreiptis tiesiogiai. Be to, prašoma neskirti finansavimo Panevėžio Stasio Eidrigėvičiaus menų centro (toliau – SEMC) iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų siūlomų bendrai finansuojamam projektui „Stasio Eidrigėvičiaus menų centro Panevėžyje įkūrimas modernizuojant viešąją kultūros infrastruktūrą“, kol Iniciatyvinės grupės prašymas dėl galimai neteisėto ES lėšų skyrimo naujai statybai, nugriaunant naudojamą kultūrinėms

reikmėms pastatą, atitinkantį Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme ir kultūros ministro 2005 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. IV-150 „Dėl Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašo patvirtinimo“ nustatytus kriterijus, nebus išnagrinėtas Lietuvos Respublikos Generalinėje prokuratūroje ir Europos Sąjungos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF).

Atsakydama į Jūsų Raštą pažymime, kad į Rašto 1, 3, 4 ir 6 klausimus Kultūros ministerija jau yra Jums atsakiusi 2019 m. lapkričio 18 d. raštu Nr.SI-266. Atkreipiame dėmesį, kad Kultūros ministerija siekia konstruktyvaus dialogo ir bendradarbiavimo su visomis suinteresuotomis grupėmis, tuo tikslu buvo organizuoti susitikimai tiek su Panevėžio miesto visuomenės veikėjais, tiek su Panevėžio miesto meru gerb. Ryčiu Mykolu Račkausku. Kultūros ministerija Panevėžio miesto savivaldybei yra pateikusi siūlymą koreguoti SEMC techninį projektą, kuris užtikrintų kino funkcijos išsaugojimą ir kiek įmanoma labiau atitiktų visuomenės (šiuo atveju – Inicijatyvinės grupės) lūkesčius.

Papildomai informuojame, kad teisės aktai nesuteikia Kultūros ministerijai įgaliojimų aiškinti aplinkos ministro priimamų teisės aktų (šiuo atveju – Aplinkos ministro 2019 m. rugpjūčio 13 d. įsakymo Nr. D1-485 „Dėl Lietuvos urbanistinės politikos pagrindinių kryptių ir jų įgyvendinimo rekomendacijų patvirtinimo“), todėl Rašte nurodyto aplinkos ministro įsakymo Kultūros ministerija nekomentuos. Taip pat pažymime, kad Kultūros ministerija neturi teisinių svertų įpareigoti CPVA pakartotinai išnagrinėti visus Inicijatyvinės grupės raštus ir atsakyti į Rašte ir ankstesniuose raštuose iškeltus klausimus. Pažymime, kad CPVA yra Finansų ministerijos įsteigta valstybinė viešoji įstaiga, kuri nėra pavaldi Kultūros ministerijai, o asmenų skundus ir (ar) prašymus nagrinėja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis¹ bei kitais viešąjį administravimą reglamentuojančiais teisės aktais.

Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Kultūros ministerija taip pat neturi teisinio pagrindo stabdyti Projekto įgyvendinimo, už kurio priežiūrą yra atsakinga CPVA, kaip nustatyta Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą taisyklėse² (toliau – Atsakomybių ir funkcijų pasiskirstymo taisyklės). Be to, Kultūros ministerija pagal kompetenciją privalo užtikrinti, kad „ES struktūrinių fondų lėšos nebūtų prarastos pagal reglamento (ES) Nr. 1303/2013 136 straipsnio nuostatas ir būtų pasiekti veiksmų programos veiklos peržiūros plane nustatyti rodikliai“³.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad pagal Atsakomybių ir funkcijų pasiskirstymo taisyklių 9.3 papunktį įgyvendinančioji institucija (šiuo atveju – CPVA) „*įsitikina, kad pagal projekto sutartį finansuojami darbai yra atlikti, prekės įsigytos ir paslaugos suteiktos, projekto sutartyje nustatyti projekto stebėsenos rodikliai pasiekti ir kad projektų vykdytojų deklaruotos su projektu įgyvendinimu*“

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimas Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“.

³ Atsakomybių ir funkcijų pasiskirstymo taisyklių 6.8 papunktis.

susijusios išlaidos buvo padarytos ir nepažeidžia ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktu nuostatu". Atsižvelgiant į tai informuojame, kad paaiškėjus, jog Projekto įgyvendinimo metu ir jo tęstinumo laikotarpiu (10 metų po Projekto finansavimo pabaigos) ES struktūrinių fondų lėšos buvo panaudotos pažeidžiant ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, CPVA nustato netinkamas finansuoti išlaidas, informuoja apie tai Projekto vykdytoją ir imasi teisės aktuose, reglamentuojančiuose 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimą ir finansavimą, nustatytų veiksmų dėl projektų vykdytojams išmokėtų netinkamų finansuoti ES struktūrinių fondų arba ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų grąžinimo.

Dėl Rašte nurodytų 2 ir 5 klausimų informuojame, kad Kultūros ministerija 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. S2-1969 kreipėsi į CPVA su prašymu pagal kompetenciją užtikrinti ir įsitikinti, kad Panevėžio miesto savivaldybės administracijos 2018 m. gruodžio 5 d. leidimas Nr. LRS-51-1B1205-00057 statyti naują statinį pagal statybos projektą „Kultūros paskirties pastato Respublikos g. 40. Panevėžyje rekonstravimo projektas“ (toliau – Statybos leidimas) gautas nepažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos tvarkos.

Primename, kad CPVA 2019 m. liepos 24 d. raštu Nr. 2019/2-4749 kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) su prašymu pateikti išvadą dėl Inicijatyvinės grupės 2019 m. birželio 26 d. raštu Inspekcijai pateikto skundo apie galimai pažeistas Statybos leidimo procedūras.

Atsižvelgiant į tai, kad Inspekcija 2019 m. rugpjūčio 19 d. rašte Nr. 2D-10767 nurodė, jog Statybos leidimas išduotas teisėtai, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminai atitinka Statybos įstatymo nustatytus terminus ir pažeidimų nenustatyta, Kultūros ministerija neturi pagrindo manyti, kad buvo pažeistas viešasis interesas, taip pat neturi teisinio pagrindo pavesti KPD atlikti Jūsų Rašto 5 klausime nurodytus veiksmus.

Pažymime, kad dėl kino teatro „Garsas“ pastato įrašymo į Kultūros vertybių registrą galimybes Jums buvo atsakyta Kultūros ministerijos 2019 m. liepos 12 d. raštu Nr. S2-1931.

Atsakydami į Jūsų Prašymą informuojame, kad Kultūros ministerija neturi teisės komentuoti ar išaiškinti kitų institucijų pateiktų atsakymų tretiesiems asmenims. Jeigu nesutinkate su KPD 2019 m. spalio 17 d. raštu Nr. (11.13)2-2308 pateiktu atsakymu, siūlome Jums įvertinti galimybes pasinaudoti šio rašto paskutinėje pastraipoje nurodyta teise apskųsti KPD sprendimą Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka.

PRIDEDAMA:

1. Kultūros ministerijos 2019 m. liepos 12 d. raštu Nr. S2-1931, 3 lapai.
2. Kultūros ministerijos 2019 m. lapkričio 18 d. raštas Nr.S1-266, 5 lapai.

Kultūros ministras

Mindaugas Kvietkauskas

Nerijus Mocevičius, (8) 608 47 690, el. p. nerijus.moceviccius@lrkn.lt

